

Blaskó Lajos 75 éves

Blaskó Lajos 1947. szeptember 22-én született Dunakeszin. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Növénytermesztési szakirányú képzésén agrármérnöki diplomát szerzett 1972-ben, négy évvel később pedig talajtani szakmérnökké avatták. Egyetemi doktori értekezését 1978-ban, a kandidátusit 1985-ben védte meg. 2006. óta a Magyar Tudományos Akadémia Doktora.

Az agrármérnöki diploma megszerzése után először a Göd-Dunakeszi Dunamenti Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben dolgozott gyakornokként, de a gyakorlatban csak rövid időt töltött, hamarosan rátalált életre szóló hivatásra, az agrárkutatásra. Mintegy négy évtizedes kutatói pályafutása szorosan kötődik a Karcagi Kutatóintézethez. Blaskó Lajos tulajdonképpen egyidős az Intézettel, hiszen annak alapítása is 1947 őszére esik. 1973. január 1-jén kezdte meg munkáját Karcagon, az akkori Talajművelési Kutató Intézetben, ahol a ranglétrát végig járva lett előbb a Szikes és Mélyben Sós Talajok Osztályának vezetője, két-két ciklusban az intézet igazgatóhelyettese, majd igazgatója. Vezetői megbízását 2009-től 2012-ig a Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományi Centrum kutatóintézeteinek főigazgatói feladatainak ellátására is kiterjesztették.

Kutatási és kutatásszervezési tevékenysége – röviden összefoglalva – talajtani, talajvédelmi, agrokémiai, illetve környezetgazdálkodási kutatások végzésére és irányítására terjedt ki. Természetesen ennél sokkal szélesebb körű szakmai tevékenységet végzett, de a nagy agyagtartalmú, nehéz mechanikai összetételű és a szikes talajokon való gazdálkodás segítése, tudományos megalapozása végig kísérte pályafutását. Felismerte, s mindig is hangsúlyozta, hogy a kémiai talajjavítás mellett, sokszor azzal összefüggésben, igen fontos a talajok fizikai és vízforgalmi tulajdonságainak javítása. Különös figyelmet szentelt a talaj porozitás-viszonyainak, vízbefogadó és vízáteresztő képességének tanulmányozására. Kutatási tevékenysége sosem volt öncélú, mindig a gyakorlat számára közvetlenül hasznosítható eredmények fémjelezték pályafutását, ugyanakkor komplexen, összefüggéseikben vizsgálta az egyes folyamatokat, tényezőket. A Tiszántúl talajai degradációs folyamatainak – savanyodás, szikesedés, szerkezetleromlás, tömörödés, felszíni eliszapolódás és kergesedés – mérséklési lehetőségeit tárta fel és tett tudományosan

megalapozott, az egyes termőhelyekre specifikus javaslatokat. A mészben szegény réti talajok fizikai, vízforgalmi tulajdonságainak és tápanyag-szolgáltató képességének javítására a meszezést javasolta. A szikes talajok szántóként, illetve gyepvel történő hasznosításának elkülönítését a termőréteg vastagságának és a talajvíz szintjének tartós süllyedésének függvényében határozta meg. Vizsgálta és számszerűsítette a mikro-domborzatnak a szikes talajokon zajló anyagforgalmi folyamatokban betöltött szerepét és egyes fűfajokra, a szerves-anyag produktumra és a humusz felhalmozódásra gyakorolt hatását. A szikes termőhelyek vonatkozásában behatárolta a legelő-védő erdősáv céljára történő fatermesztés lehetőségeit.

Mintegy 250 tudományos közlemény, oktatási és ismeretterjesztő mű szerzője. Talajjavítási témakörben országos elismertséggel rendelkezik. A talajjavítási témához kapcsolódó tankönyvi fejezeteknek rendszeresen felkért szerzője, a Földművelés és Földhasználat (szerk.: Birkás Márta) című névűjű felsőoktatási tankönyv társszerzője. A szikesedés, másodlagos szikesedés témakörében nemzetközileg is ismert és elismert: részt vett a Springer Kiadónál megjelent „Encyclopedia of Agrophysics” szikesedés, valamint az öntözés és drénezés fizikai hatásait összegző címszavak megírásában.

Oktatási tevékenysége kiterjedt az egyetemi alapképzéstől a mesterképzésen át a doktori képzésig. Alapképzésben a „Precíziós mezőgazdaság” és „Környezeti elemek védelme (talajvédelem)” tárgyakat oktatta. Mesterképzésben magyar nyelven a környezetmérnök hallgatóknak a „Környezetvédelmi technológiák I. (Talajvédelem)”, a „Környezeti erőforrás gazdálkodás” című, míg angol nyelven a környezetgazdálkodási agrármérnök hallgatóknak a „Natural Resources” és „Soil Science” című tárgyak előadásait és gyakorlatait tartotta. Doktori képzésben a „Talajvédelem-Talajjavítás” című tárgy oktatója. Témavezetői tevékenységének eredményeként négy doktorandusza szerzett PhD fokozatot. Ismereteit, hatalmas szakmai tudását a gyakorlatban is nagyon szívesen osztja meg a hallgatókkal, illetve fiatal munkatársaival. Akkor érzi jól magát, ha egy-egy talajszelvény mellett, vagy akár benne is, magyarázhatja a hallgatóknak a szikes és kötött talajok sajátosságait, a genetikai szintek elhelyezkedését, a vasborsók kialakulását, a humusz szint vastagságát stb., miközben a tanítványok tevékenyen is részt vesznek az elemzésben. Magyar és külföldi diákok több generációja tanulta meg, milyen fontos a talajok alapos ismerete.

Nemzetközi szintű elismertséget hozott számára a Wageningeni Agrártudományi Egyetem (Hollandia) 15–20 fős hallgatói csoportjai részére több éven keresztül szervezett kéthetes, ma már „legendás” szikes kurzusok tartása, koordinálása. Ahogy a holland diákok fogalmaztak: *Kíváncsi egyetemisták vadásztak tényekre, sok kérdés várt megválaszolásra. Köszönet Blaskó Lajosnak és munkatársainak, hogy megválaszolták ezeket a kérdéseket egy igen érdekes és konstruktív tanulmányút során.* Ezen munkáját a Wageningeni Agrártudományi Egyetem Pro-Universitate díjjal ismerte el 1996-ban.

Kutatóintézeti és egyetemi munkája mellett jelentős tudományos szervezési szerepet vállalt országos szinten is. Nem akadémikus képviselője volt az MTA Agrártudományok Osztályának, tagja az MTA Agrártudományok Osztálya Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési Tudományos Bizottságának, illetve az MTA DAB Mezőgazdasági Szakbizottság Jász-Nagykun-Szolnok megyei alelnöke.

Blaskó Lajost, a Debreceni Egyetem professzor emeritusát, a „talajok gyógyítóját” 75. születésnapja alkalmából munkatársai, tanítványai köszöntik. Eletpályája, kvalitása, hatalmas tudása a jövő kutatói számára is követendő példaként szolgálhatnak.

Zsembeli József